

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudcem Mgr. Kamilem Tojnerem ve věci

žalobce: **S. B.**, narozený dne
státní příslušnost: Ukrajina
bytem:
proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ze dne 13. 4. 2017, č. j. OAM-695/ZA-ZA11-
ZA16-2016

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým mu žalovaný neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

Shodu s prvopisem potvrzuje: K. T.

2. Žalobce v žalobě namítá porušení § 3 a § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“), neboť podle něj nebyl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti a který je nezbytný k okolnostem daného případu, porušení § 68 odst. 3 správního řádu, neboť odůvodnění neobsahuje zákonem požadované náležitosti, porušení § 50 odst. 3 a 4 správního řádu, protože správní orgán nezohlednil skutečnosti, které byly ve prospěch žalobce, a nepřihlédl ke všemu, co v řízení vyšlo najevo, porušení § 12 písm. a) a b) zákona o azylu, neboť žalobce splňuje zákonné podmínky pro udělení azylu a konečně porušení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, neboť rozhodnutím dochází k porušení uvedeného mezinárodního závazku.
3. Žalobce uvedl, že se obává návratu do země původu z důvodu, že by mohl být souzen za vlastizradu, za kterou by mu mohl být uložen trest 25 let vězení. Nemůže se vrátit ani na jiné místo na Ukrajině.
4. V doplnění žaloby žalobce namítá porušení § 3 a § 2 správního řádu, porušení § 12 písm. b) zákona o azylu, § 14a zákona o azylu, neboť žalobci v případě návratu hrozí nebezpečí vážné újmy, porušení § 50 odst. 2 a 3 správního řádu, neboť si žalovaný neopatřil dostatek podkladů a nevycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci a porušení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, neboť žalobci při návratu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení či trestu.
5. Žalobce uvedl, že se domnívá, že jsou v jeho případě naplněny důvody pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu, nebo § 14a zákona o azylu. Hlavním důvodem je obava z trestu za dezerci či nucený návrat do armády, a též touha žít nadále v ČR, kde má rodiče. Žalobce na základě vlastního rozhodnutí vstoupil do armády s cílem vydělat peníze, byl však převelen a následně zajat proruskými separatisty. V zajetí strávil několik dní, musel těžce pracovat a byl bit tolik, že mu byla zlomena noha, poté byl ponechán v jámě. Poté se mu podařilo uprchnout do části ovládané ukrajinskou vládou. Po přesunu do K. se rozhodl ukrývat, poté si vyřídil vízum a z Ukrajiny uprchl. Obává se, že by se o něm mohla dozvědět vojenská správa a odsoudit jej za dezerci, neboť uprchl v době, kdy měl jednorocní kontrakt u ukrajinské armády, přičemž se měl jako uprchlý zajatec nahlásit nejbližšímu okrsku vojenské správy, což neučinil.
6. Žalobce má za to, že by jeho důvody žádosti bylo možné podřadit pod pojem pronásledování, přičemž odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 18/2008 ze dne 9. 6. 2008, dle kterého může trestní stíhání pro nenastoupení vojenské služby v určitých případech založit relevantní pronásledování. Tento závěr byl dle žalobce rovněž potvrzen rozsudkem Soudního dvora EU ve věci C-472/13 ze dne 26. 2. 2015. Podle žalobce dochází v ukrajinské armádě často k porušování mezinárodního válečného práva, což potvrzuje například zpráva World Report 2016 – Ukraine od Human Rights Watch nebo zpráva Amnesty International Report 2015/2016 – The State of the World's Human Rights – Ukraine. Zároveň na Ukrajině dochází rovněž k zadržování lidí pro podezření z kolaborace, mučení, a je též odpírán přístup k lékařské péči, jak tomu bylo právě v případě žalobce, a jak potvrzuje nová zpráva World Report 2017 – Ukraine od Human Rights Watch.
7. Žalovaný se podle žalobce neseznámil podrobně s judikaturou soudů a se zprávami o zemi původu, které dokumentují špatnou situaci v ukrajinské armádě. Se zajatci na obou stranách je zacházeno velice špatně, což zažil i žalobce osobně. Domnívá se proto, že žalovaný se neseznámil s okolnostmi, pro které se žalobce obává trestu za dezerci. Jeho důvody mohou za určitých okolností naplnit pojem důvodných obav z pronásledování. Žalobce se obává, že v případě návratu by mohl být trestán za dezerci a mohl by být též

vystaven násilnému jednání a pronásledování ze strany ukrajinské armády, hrozilo by mu nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu, a mohlo by tak dojít k rozporu mezinárodního závazku ČR. Žalovaný podle žalobce nevzal v potaz, že žalobce do armády vstoupil dobrovolně a za účelem výdělků, nikoli proto, že souhlasí s postojem ukrajinské vlády či s vojenským konfliktem. Žalovaný měl zohlednit, že po zajetí zcela přehodnotil svůj názor a rozhodl se vojenské službě vyhýbat. Žalobce mohl též prodělat traumatický šok.

8. Žalobce je názoru, že by mu měla být udělena doplňková ochrana dle § 14a odst. 1 zákona o azylu a že by mu v případě návratu hrozilo nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, vycestování žalobce by znamenalo porušení mezinárodního závazku ČR. Vycestováním žalobce by došlo k porušení práva na respektování jeho soukromého a rodinného života dle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod nebo čl. 7 Mezinárodního paktu OSN o občanských a politických právech.
9. Žalovaný nezohlednil všechny skutečnosti týkající se rodinných vazeb žalobce, zejména fakt, že se jeho vztah k rodičům zlepšil a že jeho matka v souvislosti s jeho prohlášením za nezvěstného měla infarkt. Žalovaný dostatečně nezohlednil vztah žalobce k jeho rodičům, nezabýval se následky, které by mohlo mít odloučení žalobce od nich a nezkoumal ani, zda má žalobce na Ukrajině nějaké vazby. Tento nedostatek má podle žalobce za následek nezákonnost rozhodnutí pro jeho nepřezkoumatelnost.
10. Žalobce se domnívá, že skutkový stav zjištěný žalovaným je nedostatečně podložen a zkresluje situaci na Ukrajině, přičemž zprávy o situaci na Ukrajině vzal žalovaný v potaz jen částečně. Zohledněn nebyl ani fakt, že žalobce v zajetí trpěl, byl zraněn, a následně mohl projít traumatickým šokem. Nezabýval se ani rodinnými vazbami žalobce a nezohlednil dopady možného odloučení od rodičů žijících v ČR. Žalovaný porušil zásadu volného hodnocení důkazů, neboť pracoval pouze s informacemi, které vůči žalobci vyzněly negativně.
11. Žalovaný se k žalobě vyjádřil, po rekapitulaci dosavadního průběhu řízení a žalobních námitek vyslovil s žalobou nesouhlas. Opatřil si dostatečné množství podkladů, zejména aktuální informace o bezpečnostní situaci na Ukrajině a vycházel rovněž z pohovoru provedeného s žalobcem. Žalovaný uvedl, že žalobce do armády vstoupil na základě dobrovolného rozhodnutí, pokud by byl po svém návratu trestán za dezerci nebo nasazen v rámci armády, nelze toto kvalifikovat jako pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný neshledal u žalobce žádný důvod, pro který by bylo možné žalobci udělit mezinárodní ochranu. Snaha o legalizaci pobytu ani obava z nástupu vojenské služby nebo možné stíhání na základě obvinění z dezerce nemůže být důvodem udělení mezinárodní ochrany.
12. Z obsahu spisového materiálu, který byl soudu předložen žalovaným správním orgánem, vplynuly následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti:
13. Žalobce k žádosti uvedl, že nemá žádné politické přesvědčení, je pravoslavný křesťan. Je svobodný a bezdětný. Ve vlasti pobýval ve městě Č., poté se ukrýval v K., následně vycestoval do Německa, poté do ČR. Na Ukrajině byl raněn ve válce. Pokud se tam vrátí, hrozí mu nebezpečí vězení až na 25 let nebo opětovné odvedení do války, odkud utekl. Žalobce utekl ze zajetí, avšak již se nevracel na velitelství. Utekl za rodinou.
14. Při pohovoru žalobce uvedl, že na Ukrajině vystudoval vysokou školu, po jejím dokončení pracoval v ČR, zde žijí i jeho rodiče. Následně měl problém s doklady, a tak se vrátil na Ukrajinu, kde se rozhodl nastoupit do armády z důvodu, že neměl aktuálně zaměstnání a naopak měl osobní problémy a neshody v rodině. Mobilizace se jej netýkala,

šlo o jeho rozhodnutí. Měl přislíbeno pracovat v logistice, avšak následně byl odvezen na vojenskou základnu, kde se hned dostal do zajetí. Utrpěl lehčí zranění nohy. V zajetí seděli v jámě. Museli těžce fyzicky pracovat, zajatci byli rovněž bití. Žalobce hrozně zbili a zlomili mu nohu, odtáhli jej poté do jámy a nechali být. Podařilo se mu však utéci a následně se jej ujala nějaká starší paní, poté se mu povedlo postupně dostat přes D. do K., kde si požádal o české vízum, poté jel do Německa, kde požádal o azyl, ale byl převezen do ČR. Poté, co opustil onu paní, nevyhledal lékařské ošetření, kontaktoval známé a rodinu, ti mu poradili opustit Ukrajinu. V armádě jej považují za nezvěstného, sám se nikam nehlásil. V případě, že by se nahlásil, hrozí mu zřejmě opětovně nástup do bojů. Nevyloučil, že by nahlášením pomohl ostatním zajatcům, ale hlavní pro něj v danou chvíli bylo přežít, kdyby se nahlásil, mohl by být považován za dezertéra. Hrozilo by mu pak vězení nebo opětovné nasazení do války. Vycestoval zcela bez dokladů. Jestli proti němu bylo na Ukrajině zahájeno pátrání či trestní stíhání, neví. Ukončení kontraktu u armády je podle něj možné buď uplynutím doby, anebo kdyby utrpěl takové zranění, které by vylučovalo službu. Kdyby se nyní nahlásil, hrozil by mu trest. Má problémy s bolestí zad a nohy.

15. Žalovaný vydal dne 13. 4. 2017 rozhodnutí, jímž mezinárodní ochranu žalobci neudělil.
16. Městský soud v Praze přezkoumal dle § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
17. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání, neboť postupoval dle § 51 odst. 1 s. ř. s. Soud nepovažoval nařízení jednání za nutné, žalovaný s takovým postupem souhlasil a žalobce se ve stanovené lhůtě nevyjádřil, čímž byl jeho souhlas s uvedeným postupem presumován.
18. Soud vyšel v dané věci z následujících právních předpisů:
19. Podle § 12 písm. b) zákona o azylu *„[a]zyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.“*
20. Podle § 14 zákona o azylu *„[j]estliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.“*
21. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu *„[d]oplňková ochrana se udělí cizinci, který nespĺňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.“*
22. Podle § 14a odst. 2 zákona o azylu *„[z]a vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného*

konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.“

23. Podle § 2 odst. 4 zákona o azylu „[p]ronásledováním se rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.“
24. Podle § 2 odst. 6 zákona o azylu „[p]ůvodcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.“
25. K obecným námitkám ohledně porušení jednotlivých zákonných ustanovení soud uvádí, že neshledal deficit v postupu žalovaného ani v žalobou napadeném rozhodnutí samotném, a to jak v odůvodnění, tak i výroku a poučení. Žalovaný své závěry uspokojivým způsobem odůvodnil, přijaté řešení také odpovídalo okolnostem daného případu. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 14. 7. 2015, č. j. 8 As 141/2012 - 57, uvedl: „[J]e třeba zároveň uvést, že konkrétní podobu výrokové části rozhodnutí, tedy např. její grafické či jiné rozlišení na záhlaví (návětí) a výrok (enunciát), zákon výslovně nestanoví. (...) Často správní orgány (ostatně i soudy, srov. též § 54 odst. 2 s. ř. s. a § 157 odst. 1 o. s. ř.) koncipují výrokovou část ze syntaktického hlediska jako jedinou větu, v jejíž uvodovací části sdělí označení správního orgánu, účastníků řízení podle § 27 odst. 1 správního řádu a předmět řízení; tato část končí slovy „rozhodl takto“ (případně „vydal toto rozhodnutí“) a dvojtečkou. Po tomto návětí (záhlaví) následuje samotný výrok či výroky rozhodnutí, včetně výroku o nákladech řízení a vedlejších ustanovení. Lze si ovšem představit, že by správní orgán nerozdělil výrok a návětí a všechny náležitosti výrokové části rozhodnutí požadované § 68 odst. 3 správního řádu by byly obsaženy ve výroku. I takový postup správního orgánu, pokud by nebyl na újmu srozumitelnosti rozhodnutí (viz níže), by byl v souladu se zákonem.“ (bod 16) V posuzovaném případě bylo z napadeného rozhodnutí jednoznačně seznatelné, jaký byl předmět řízení, jakým způsobem o něm bylo rozhodnuto a podle jakých právních ustanovení, neboť výrok napadeného rozhodnutí zněl: „mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, se neuděluje.“
26. Pro posouzení aktuální politické a bezpečnostní situace na Ukrajině žalovaný obstaral podklady, jejichž výčet uvedl na straně 3 a 4 napadeného rozhodnutí. Podklady zcela odpovídají požadavkům § 23c písm. c) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud ve vztahu ke shromážděným podkladům v rozsudku ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81 uvedl: „[P]ři používání informací o zemích původu je nutné dodržovat následující pravidla. Informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné. Také těmito požadavkům podklady shromážděné žalovaným zcela vyhovují.“
27. Ohledně namítaného porušení zásady materiální pravdy žalovaným si soud dovoluje odkázat například na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57, dle kterého: „[N]ení povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které

věrohodnost výpovědí žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují.“ Správní orgán rozhodující ve věci mezinárodní ochrany musí podle závěrů vyslovených v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009 - 74, při osobních pohovorech postupovat tak, aby žadateli o udělení mezinárodní ochrany umožnil předložit v úplnosti důvody své žádosti (§ 23 zákona o azylu).

28. Jádrem žaloby je námitka, že se žalovaný nedostatečným způsobem vypořádal s posouzením otázky, zda by případné trestní stíhání žalobce za dezerci nebo nutnost opětovného nastoupení do bojů, mohly být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany.

29. Žalovaný v této souvislosti předně podotkl, že žalobce do armády vstoupil na základě svého dobrovolného rozhodnutí. Dále konstatoval, že mu nic nebránilo v tom se nahlásit vojenské správě jako přeživší zajatec. S odkazem na ustálenou judikaturu a mezinárodní úmluvy žalovaný dovodil, že trest za dezerci, ani případné nasazení do armády není důvodem pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Soud se se závěry žalovaného ztotožňuje.

30. K obavám žalobce ohledně opětovného nástupu vojenské služby a nasazení do bojů soud předně uvádí, že vojenská služba představuje legitimní občanskou povinnost a odmítání jejího výkonu nemůže samo o sobě založit pronásledování či skutečné nebezpečí vážné újmy. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 20. 12. 2017, č. j. 10 Azs 307/2017-33: *„[O]becně platí, že branná povinnost je legitimní povinností občana vůči domovskému státu a povinnost služby v armádě při mobilizaci (případně trest za její nesplnění) rozhodně nelze považovat za azylově relevantní (srov. např. usnesení ze dne 17. 6. 2015, čj. 6 Azs 86/2015-31, ze dne 22. 7. 2015, čj. 2 Azs 160/2015-43, ze dne 10. 9. 2015, čj. 2 Azs 175/2015-34, nebo ze dne 31. 8. 2016, čj. 2 Azs 141/2016-32). I pokud v právním řádu státu chybí zakotvení práva nevykonávat vojenskou službu, je-li to v rozporu s přesvědčením občana, není tato skutečnost dostatečným důvodem pro poskytnutí azylu. Teprve pronásledování či odůvodněný strach z něj jako následek absence takové úpravy by mohl být důvodem pro poskytnutí azylu. Za hrozbu pronásledování nelze považovat hrozbu trestního stíhání za trestný čin, pokud např. není důvodná obava, že toto trestní stíhání bude vedeno způsobem porušujícím lidská práva (srov. rozsudek NSS ze dne 10. 10. 2003, čj. 2 Azs 15/2003-81, č. 77/2004 Sb. NSS, a usnesení NSS ze dne 23. 3. 2009, čj. 8 Azs 40/2008-57, a ze dne 16. 4. 2008, čj. 2 Azs 20/2008-69).“*

31. Soud též odkazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2015 č. j. 2 Azs 52/2015 - 52: *„[S]ama o sobě nemůže být povinnost vykonat vojenskou službu, a to ani případně ve skutečném bojovém nasazení, považována za azylově relevantní důvod, neboť takováto povinnost je běžná v řadě demokratických států s vysokým standardem ochrany základních práv.“* Městský soud v Praze má za to, že dané lze aplikovat i na případy dezerce z armády bez ohledu na důvody účasti cizince v armádě. Je tak nerozhodné, zda do armády vstoupil dobrovolně, za úplatu nebo na základě povolávacího rozkazu.

32. Dále lze poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2012, č. j. 7 Azs 9/2012 - 46, dle jehož právní věty *„[H]rozba trestního stíhání či již zahájené stíhání může být sama o sobě azylově relevantní, pokud osobě, jež je jí ohrožena, v souvislosti s tím brozí skutečně zásadní fyzické či psychické útrapy či dokonce smrt již jen z důvodu, že v zemi původu takové následky trestního stíhání pravidelně (tj. ve významné části případů) nastávají, tj. jsou přiměřeně pravděpodobné (§ 12 a § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu). Dále tak tomu může být v případech, kdy je z konkrétních skutečností patrné, že u žadatele se okolnosti jeho stíhání či možného stíhání v nežádoucím směru významně a s velmi tíživými důsledky pro sféru jeho základních práv vymykají obvyklým standardům země původu, např. proto, že stíhání je*

vedeno z účelových politických důvodů či proto, aby zastrašilo, umlčelo či jinak nelegitimně ovlivnilo stíhaného nebo jej připravilo o majetek, případně zničilo jeho společenské postavení, přičemž prostředky k nápravě takto účelového trestního stíhání a na ochranu stíhaného v zemi původu nejsou k dispozici či jsou neúčinné. Azylově relevantním důvodem proto většinou nebudou excesy při vyšetřování, a to zpravidla ani dějí-li se opakovaně, nejsou-li vedeny zlovolným záměrem, či obecně tvrdá praxe orgánů trestní spravedlnosti, nedosahuje-li nelidských rozměrů.“

33. Pokud jde, o situaci přímo na Ukrajině, soud si dovoluje uvést dále usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 7 Azs 143/2018 – 26 ze dne 9. 5. 2018: „[P]odle zpráv o zemi původu není ani neutěšená situace v ukrajinských věznicích závažná do té míry, že by představovala pro stěžovatele hrozbu takové újmy, že by mohla být kvalifikována jako vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Byť jsou podmínky výkonu vazby i trestu odnětí svobody na Ukrajině tvrdší než v České republice, nelze bez dalšího dovozovat, že stěžovateli automaticky v případě jeho uvěznění hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy. Pouhá možnost špatného zacházení s ohledem na ruskou národnost stěžovatele nepředstavuje sama o sobě „skutečné nebezpečí“ vážné újmy (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82).“
34. Poukázat lze též na závěry uvedené v usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Azs 336/2018 – 33 ze dne 13. 2. 2019: „[K] citovaným závěrům se Nejvyšší správní soud ve vztahu k Ukrajině přihlásil například i v usnesení ze dne 9. května 2018, č. j. 7 Azs 143/2018 - 26, lze tedy konstatovat, že popsáná situace se nezměnila ani po politických změnách, jimiž Ukrajina prošla po událostech na přelomu let 2013 a 2014. V tomto směru potom Nejvyšší správní soud odkazuje na zjištění krajského soudu, že stěžovatel neuvedl nic, co by svědčilo o tom, že trestní řízení vedené proti němu vybočuje z popsaných mezí (s výjimkou toho, že je subjektivně považuje za vykonstruované).“
35. Judikatura, na kterou žalobce odkazuje, připouští, že za některých konkrétních okolností, je možné trestní stíhání považovat za pronásledování, a tedy i za důvod pro udělení mezinárodní ochrany, přičemž se jedná o případy, kdy by bylo možné se domnívat, že toto trestní stíhání či trest by bylo vedeno způsobem, který by porušoval lidská práva.
36. Toto však případ žalobce není. Soud nepochybně závažnost probíhajícího ozbrojeného konfliktu na východě země, avšak žalovaný nezjistil, že by žalobci mělo na Ukrajině hrozit nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Žalovaný uvedl, že při interpretaci pojmu „nelidské nebo ponižující zacházení či trest“ vycházel z judikatury ESLP, a konkrétně uvedl, že s odkazem na ni: „[p]ouhá možnost špatného zacházení nemá sama o sobě za následek porušení čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv. Aby bylo možné pokládat trest za „ponižující“ a aplikovat na něj čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv, musí ponižení a pokoření, které jej provázejí, dosáhnout mimořádného stupně úrovně, jejíž ohodnocení závisí na souhrnu všech okolností případu. Správní orgán však k takovému závěru v případě žadatele nedospěl. Dle názoru správního orgánu totiž lze doplňkovou ochranu v případě nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu sledovat pouze tam, kde takové nebezpečí reálně a bezprostředně hrozí, nikoli tam, kde vůbec nastat nemusí, či může nastat jedině v případě přidružení se jiných okolností nebo skutečností, které dosud nelze předjímat.“
37. Žalobce v žalobě poukazuje na to, že je na obou stranách konfliktu špatně nakládáno se zajatci, což potvrzuje Informace Human Rights Watch z roku 2017. I v případě, že by se však žalobce měl nahlásit vojenské správě, by tyto obavy byly

nedůvodné, neboť by se nahlašoval vojenské správě Ukrajiny, a tedy by nebyl považován za zajatce. Totéž platí o namítaném odpírání poskytování lékařské péče.

38. V souladu s výše citovanou judikaturou je trestní stíhání za dezerci, či případný trest legitimní a nepředstavuje bez dalšího důvod pro udělení mezinárodní ochrany. Obdobně platí o případném nasazení do armády, které soud vylučuje, jestliže nebyl odveden, ale nastoupil dobrovolně. Žalobce neuvedl žádnou konkrétní skutečnost, dle které by bylo jakkoli možné se domnívat, že by mu v souvislosti s případným trestným stíháním nebo trestem, či případně opětovným nastoupením do armády, mělo hrozit nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu, a ani žalovaným nebyla taková skutečnost zjištěna.
39. Žalovaný se adekvátně vypořádal s posouzením obav žalobce. Na jeho závěru nemůže nic změnit ani fakt, že žalobce v průběhu zajetí zcela přehodnotil své postoje, jak se dovolává v žalobě. Tato změna názorů žalobce je jistě pochopitelná, avšak pokud nemají jeho obavy podporu ve zjištěních žalovaného, nejsou relevantní pro udělení mezinárodní ochrany.
40. Soud k tomu podotýká, že souhlasí s žalovaným, že lze navíc pochybovat o tom, že by měly státní orgány proti žalobci vůbec zájem brojit. Žalobce neměl ve vlasti dříve žádné potíže státními orgány, naopak si byl schopen v K. vyřizovat vízum. Pokud by po žalobci bylo pátráno či vedeno trestní stíhání, zřejmě by mu nebylo umožněno o vízum žádat. Vízum si přitom řešil v nedávné době poté, co utekl ze zajetí.
41. Lze uzavřít, že pouhé trestní stíhání nebo trest za dezerci či za odpírání vojenské služby nelze v případě žalobce označit za mučení ani kruté, nelidské či ponižující zacházení, stejně tak nelze shledat relevantním riziko nasazení ve válečných operacích. U žalobce tak nejsou splněny podmínky pro udělení azylu ani doplňkové ochrany ve smyslu ustanovení § 12 a § 14a zákona o azylu.
42. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004, uvedl: „[A]zylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování. Jak je patrné, zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území České republiky či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného zákona, a to bez ohledu na "složitost mechanismů", které tento upravuje.“ V souladu s uvedeným rozsudkem soud poukazuje na smysl institutu udělení mezinárodní ochrany jakožto mimořádné formy pomoci lidem z oblastí, kde hrozí porušování jejich práv ve smyslu mezinárodních konvencí. Žalobce má možnost si vyřídit pobytové oprávnění podle příslušných právních předpisů cizineckého práva.
43. Soud se neztotožnil s žalobní námitkou, že se žalovaný nedostatečně vypořádal v odůvodnění stran humanitárního azylu. Namítanou nepřezkoumatelnost soud neshledal. Žalovaný nepominul posoudit ani zdravotní stav žadatele, kdy žalobce sice uvedl, že trpí bolestmi zad a nohy, avšak žádné chronické potíže nemá a jeho stav nevyžaduje žádnou specializovanou péči.
44. Skutečnost, že žalobce bude muset opustit svou rodinu, též není relevantním důvodem, vycestování žalobce je možné i s ohledem na § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, neboť jím nedojde k porušení mezinárodních závazků České republiky. Žalovaný nenalezl u žalobce ani žádný důvod pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 a 2 písm. a) až c) zákona o azylu.

45. Existence rodinných vazeb může sice výjimečně být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, avšak případ žalobce nikterak výjimečný není. Předně je žalobce dospělou osobou, jakkoli tedy může pociťovat případné odloučení od rodičů negativně, jedná se o vztah dospělých osob, kdy žalobce neuvedl, že by rodiče byli například závislí na jeho péči či by byla jinak nezbytně vyžadována jeho přítomnost v ČR. Žalobce navíc prvně vycestoval do Německa, nikoli do ČR, schopnost vypořádat se s absencí rodinného zázemí tak prokázal již tímto. Žalobce rovněž neprokázal, že by nemohl svůj rodinný život realizovat na Ukrajině. Námitka ohledně nedostatečného posouzení těchto důvodů žalovaným je tak nedůvodná.
46. Soud z důvodů shora uvedených žalobu zamítl jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
47. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 5. června 2020

Mgr. Kamil Tojner, v. r.
soudce